

T.C
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İ.İ.B.F İKTİSAT VE İŞLETME 2 BÖLÜMÜ
YÖNETİM VE ORGANİZASYON DERSİ KONU
SUNUMLARI

SUNU 1: YÖNETİM VE YÖNETİCİLİK
KAVRAMLARI I.KISIM

PROF.DR.GÜRKAN HAŞİT
BİLECİK / 2020

YÖNETİM KAVRAMI

YÖNETİM, ORTAK AMAÇLARIN ETKİN VE VERİMLİ BİR ŞEKİLDE GERÇEKLEŞTİRİLEBİLMESİ İÇİN, BİR İNSAN GRUBUNDA İŞBİRLİĞİ VE EŞGÜDÜM SAĞLAMAYA YÖNELİK FAALİYETLER BÜTÜNÜDÜR.

ÖRGÜTSEL AÇIDAN YÖNETİM İSE, ÖRGÜTSEL AMAÇLARA ETKİLİ VE VERİMLİ BİR BİÇİMDE ULAŞABİLMEK İÇİN, KAYNAKLARIN PLANLANMASI, ÖRGÜTLENMESİ, YÖNELTİLMESİ, EŞGÜDÜMLENDİRİLMESİ VE DENETLENMESİ SÜRECİDİR

YÖNETİM KAVRAMI

YÖNETİM BİR GRUBU/KADEMEYİ ANLATIR. BU YÖNÜYLE YÖNETİM, BİR FABRİKADAKİ GENEL MÜDÜR, GENEL MÜDÜR YARDIMCISI, PAZARLAMA MÜDÜRÜ VE USTABAŞI GİBİ YÖNETENLER İLE USTA, MUHASEBE ELEMANI GİBİ YÖNETİLENLERDEN OLUŞAN GRUP ÜYELERİNDEN VE **ÜST KADEME, ORTA KADEME** VE **ALT KADEME** YÖNETİM GİBİ YÖNETİM KADEMELERİNDEN OLUŞUR.

YÖNETİM BİR BİLİM DALIDIR. YÖNETİM BİLİMİ GERÇEĞİN TANINMASI BİLİMİDİR. BU KAPSAMDA, **YÖNETİM KAVRAMININ NASIL İŞLEDİĞİ,** KARŞILAŞTIĞI BELLİ BAŞLI SORUNLARININ NELER OLDUĞU VE NİÇİN BU SORUNLARLA KARŞILAŞILDIĞI SORULARINA YANIT ARANIR.

YÖNETİM BİR SÜREÇTİR: YÖNETİM İŞİ, BİRBİRİ İLE İLİŞKİLİ İŞLEVLERİN - **PLANLAMA, ÖRGÜTLEME, YÖNELTME, EŞGÜDÜMLEME (KOORDİNASYON) VE DENETİM-** OLUŞTURDUĞU BİR SÜREÇTİR.

YÖNETİM KAVRAMI

YÖNETİM BİR SANATTIR. YÖNETİM SANATI, YÖNETSEL BİLGİ VE BECERİLERİN SİSTEMLİ BİR ŞEKİLDE UYGULANMASI İLE İLGİLİDİR. BU KAPSAMDA, **SOMUT ÖRGÜTSEL AMAÇLARI BAŞARMAK, SONUÇLARI ETKİLEMEK, FARKLILIKLAR YARATMAK,** YÖNETİMİN SANATSAL YÖNÜNÜ OLUŞTURUR.

YÖNETİM BİR MESLEKTİR. YÖNETİM SÜRECİ HAKKINDAKİ ÇOK GENİŞ VE SİSTEMLİ BİLGİ TOPLULUĞUNUN OLUŞMASI, **İŞLETME YÖNETİMİ İLE İLGİLİ OKULLARIN VE ÖRGÜTLERİN KURULUP GELİŞMESİ,** SAYILARI GİTTİKÇE ARTAN **YÖNETİM DANIŞMANLARI,** YÖNETSEL DAVRANIŞTA **AHLÂKÎ UNSURLARA** VERİLEN ÖNEMİN ARTMASI VB., YÖNETİMİN BİR MESLEK OLARAK GELİŞTİĞİNİ GÖSTEREN EN KUVVETLİ KANITLARDIR.

SOSYOLOGLARA GÖRE YÖNETİM TANIMI

- Yönetim, bir sınıf ve statü sistemidir.
Yönetim örgüte bilgilerini getiren seçkin kişilerden oluşmaktadır.
 - Modern toplumlarda ilişkilerin karmaşıklığının artması yöneticilerin **üstün zekalı ve öğrenim görmüş** olmalarını zorunlu kılmaktadır.
-

SİYASET BİLİMCİLERE GÖRE YÖNETİM TANIMI

- Yönetim, **devlet yönetimi veya iktidarın örgütlenmesi** anlamına gelir.
 - Devlete ait her türlü faaliyet yönetimin konusunu oluşturur.
 - Ülkenin genel politika ve yasalarını belirlemek, ülkenin gelişmesini yönlendirmek, planlamak, spor, sosyal güvenlik, dinlenme ve aile politikalarını tespit etmek ve yönetmek gibi.
-

İKTİSATÇILARA GÖRE YÖNETİM TANIMI

- Yönetim, tabiat, emek ve sermayeyle birlikte **üretim faktörlerini** oluşturur.
 - Sanayileşen bir ülkede, sermayenin ve emeğin yanında yönetime duyulan ihtiyaç artar.
 - Bir işletmenin yönetimi genellikle işletmenin **verimliliğini ve karlılığını** tayin eder.
-

YÖNETİM VE ORGANİZASYON DÜŞÜNÜRLERİNE GÖRE YÖNETİM TANIMI

- **Yönetim, başkaları aracılığıyla amaçlara ulaşmak ve iş görmek olarak tanımlanabilir.**
 - **Bu açıdan, amacı ne olursa olsun yönetim bir grup faaliyeti olarak ortaya çıkmakta ve yöneten ile yönetilen ilişkisini ortaya çıkarmaktadır.**
 - **Bu tanım yönetimi sadece insansal (beşeri) bir süreç olarak görmektedir.**
-

YÖNETİM VE ORGANİZASYON DÜŞÜNÜRLERİNE GÖRE YÖNETİM TANIMI

- Yönetimin **sadece insanlar vasıtasıyla** belirli amaçlara ulaşması söz konusu olamaz.
 - Yönetim, insanları olduğu kadar kullanıma hazır olan **tüm kaynakları** da **etkili** ve **verimli** olarak **işletme amaçları** doğrultusunda **yönetmek** zorundadır.
 - Diğer bir deyimle, insanlarla çok iyi geçinen ve onlara verdiği emirleri eksiksiz yaptırabilen bir yönetici, maddi araç ve gereçlerle parayı ölçülü, yerinde ve etkin kullanamazsa **başarılı olamayabilir**.
-

YÖNETİM VE ORGANİZASYON DÜŞÜNÜRLERİNE GÖRE YÖNETİM TANIMI

- Bu yaklaşıma göre **yönetim**;
 - Başta insanlar olmak üzere maddi kaynakları, donanımı, demirbaşları, hammaddeleri, yardımcı malzemeleri ve zamanı birbiriyle uyumlu, verimli ve etkin kullanabilecek **kararlar alma ve uygulatma süreçlerinin toplamıdır.**
-

YÖNETİM VE ORGANİZASYON DÜŞÜNÜRLERİNİN YAPTIĞI YÖNETİM TANIMLARININ ORTAK NOKTALARI

- Başkalarıyla birlikte ve beraber çalışma,
 - Örgüt amaçlarına ulaşma,
 - Etkinlik ve verimlilik arasında denge kurma,
 - Sınırlı kaynaklar,
 - Değişen çevre.
-

YÖNETİMİN AMACI

- ❑ YÖNETİMİN TEMEL AMACI, **ÖRGÜTSEL AMAÇLARI** GERÇEKLEŞTİRMEKTİR.
 - ❑ ÖRGÜTSEL AMAÇLAR ÜÇ BAŞLIK ALTINDA ELE ALINABİLİR
 - ❑ **DÜZEN AMACI:** ÖRGÜT ÇALIŞANLARININ, ÖRGÜTTE İSTENEN SONUÇLARA ULAŞILMASI İÇİN GEREKLİ DAVRANIŞLARI GÖSTERMELERİDİR.
 - ❑ **KÜLTÜREL AMAÇLAR:** HER ÖRGÜTÜN KENDİNE GÖRE BİR KÜLTÜRÜ BULUNUR. BU KÜLTÜR ÖRGÜT ÇALIŞANLARINA UYGUN OLMALI VE ONLARI TEMSİL ETMELİDİR.
 - ❑ **EKONOMİK AMAÇLAR:** ÖRGÜTÜN KURULMA NEDENİ FİNANSAL KAZANÇTIR. BAŞKA BİR DEYİŞLE, KAR SAĞLAMAKTIR.
 - ❑ **ÖRGÜTSEL AMAÇLARIN ETKİN BİR ŞEKİLDE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ DE YÖNETİM İLE SAĞLANIR.**
-

YÖNETİMİN AMACI

- ❑ **YÖNETİM**, ANALİTİK, TEKNİK, BEŞERİ VE KAVRAMSAL BECERİLER GEREKTİREN ÖRGÜTSEL FAALİYETLERİ YERİNE GETİRMEKTİR.
 - ❑ **ANALİTİK BECERİ**, ÖRGÜTTE BULUNAN VE MEVCUT DURUMU DOĞRU BİR ŞEKİLDE DEĞERLENDİRME SONUCUNDA KARAR VERMEDİR.
 - ❑ **TEKNİK BECERİ**, YÖNETİCİNİN ÇALIŞANLARINI YÖNLENDİRMESİ DIŞINDA BAŞKA İŞLER YAPABİLME KABİLİYETİDİR.
 - ❑ **BEŞERİ BECERİ**, YÖNETİCİNİN ÇALIŞANLARA EŞİT DAVRANARAK, ÇALIŞANLARIN BİRBİRLERİYLE UYUMLU VE BARIŞÇIL ÇALIŞMALARINI ÖRGÜTSEL AMAÇLARI BENİMSEMELERİNİ SAĞLAMAKTIR.
 - ❑ **KAVRAMSAL BECERİ**, YÖNETİCİNİN ÖRGÜTTE OLAN BİTEN HER ŞEYİ BİLMESİ, ÖRGÜTÜN TAMAMINI GÖREBİLME YETENEĞİDİR
-

YÖNETİM TİPLERİ

Yönetim süreci, bu süreci işleten gruplar açısından ele alındığında **üç tür** yönetimden söz etmek mümkündür:

- **AİLESEL YÖNETİM**
 - **SİYASAL YÖNETİM**
 - **PROFESYONEL YÖNETİM**
-

AİLESEL YÖNETİM

- Bir işletme yönetiminde, **sahipliğin, temel politik karar organlarının ve hiyerarşik yapının** önemli bir bölümünün belli bir **ailenin üyelerinden** oluşması halinde **ailesel yönetim** söz konusudur.
 - Bu yönetim şeklinin en önemli özelliği, **üst yönetim kademelerinin belirli aile bireylerine veya akrabalara açık** olmasıdır.
-

SİYASAL YÖNETİM

- İşletme sahipliğinin, temel politik karar organlarının ve önemli yönetim kademelerinin **belirli siyasal eğilim ve ilişkilere** sahip kişiler tarafından doldurulması durumunda **siyasal yönetimden** söz etmek mümkündür.
 - Bu yönetim biçiminde yönetim kademelerine girişte bilgi ve yetenekle birlikte, **siyasal düşünce ve amaçlarda** etkili olmaktadır.
-

PROFESYONEL YÖNETİM

- Temel politik karar organlarında ve hiyerarşik yapıdaki diğer bütün kademelerde belirli bir aileye veya siyasal eğilime bağlılıktan çok **uzmanlık ve yetenek esasına** göre seçilen kişiler tarafından doldurulması halinde **profesyonel yönetimden** söz edilmektedir.
-

YÖNETİM FAALİYETİNİN ÖZELLİKLERİ

- Yönetim Amaca Yönelik Bir Faaliyettir,
 - Yönetim Bir Grup Faaliyetidir,
 - Yönetim Faaliyetinin Beşeri Özelliği Vardır,
 - Yönetim Bir İşbirliği Faaliyetidir,
 - Yönetim Bir İşbölümü ve Uzmanlaşma Faaliyetidir,
 - Yönetim Bir Koordinasyon Faaliyetidir,
-

YÖNETİM FAALİYETİNİN ÖZELLİKLERİ

- Yönetim Bir İşbölümü ve Uzmanlaşma Faaliyetidir. Yönetimde **işbölümü**, hangi işlerin kimler tarafından yapılacağıının saptanmasıdır.
 - Yönetim Bir Yetki Faaliyetidir. İşletmede her birey aynı yetkiye sahip olursa işler yürümez, herkes emir verirse, emrin yerine getirilmesi söz konusu olamaz. Bu yüzden işletme çalışanları **farklı yetkilerle** donatılmak zorundadır.
-

YÖNETİM FAALİYETİNİN ÖZELLİKLERİ

- Yönetim Bir Yetki Faaliyetidir (Devam).

Genellikle iki tür yetkiden söz edilebilir. Bunlar:

BİÇİMSEL YETKİ: Bu yetki ast - üst ilişkilerini içerir. Genellikle kanun, yönetmelik, düzen ve bunun gibi kaynaklardan gelir.

BİÇİMSEL OLMAYAN YETKİ:

Bu yetki kişilik, saygı ve buna benzer kavramlardan gelir.

YÖNETİM FAALİYETİNİN ÖZELLİKLERİ

- Yönetim **Evrensel** Özelliğe Sahiptir.
- Yönetim **Basamak** sal Özelliğe Sahiptir.

Yönetimde belirlenen amaca ulaşmak için yapılacak çalışma bir düzen içinde gerçekleştirilmelidir. Çeşitli kariyerdeki yöneticilerin (genel müdürden ustabaşına kadar emir veren yöneticileri) bir basamak sal düzen içinde olmaları gerekir.
